

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n sekä ulkomaisten väliyhteisöjen osakkeiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n sekä ulkomaisten väliyhteisöjen osakkeiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta (HE 129/2015 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Anders Colliander, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Kalle Hirvonen, Verohallinto
- johtava asiantuntija Mia Keskinen, Verohallinto

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finanssialan Keskusliitto ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Finanssivalvonta

Valiokunnan mietintö VaVM 15/2015 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annettua lakia sekä verotusmenettelystä annettua lakia. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön ensiksi mainitun lain perustana olevaan direktiiviin tehdyt muutokset, joilla otetaan käyttöön finanssitilejä koskeva raportointi veroasioissa.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi myös rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia ja ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annettua lakia, joissa mainitaisiin direktiivin muutos.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksen tarkoituksena on saattaa kansallisesti voimaan ne muutokset, jotka on tehty verotuksen alan hallinnollista yhteistyötä koskevaan ns. *virka-apudirektiiviin*¹ neuvoston direktiivillä 2014/17/EU². Muutoksilla otetaan käyttöön OECD:n heinäkuussa 2014 julkaisemaa raportointistandardia (*Common Reporting Standard, CRS*) vastaava automaattinen tietojenvaihto, joka koskee direktiivin tarkoittamissa raportoivissa finanssilaitoksissa pidettyjä raportoitavia finanssitilejä. Direktiivin edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset on annettava ja julkaistava viimeistään 31.12.2015.

Direktiivimuutokset ovat osa Yhdysvaltojen ns. FATCA-lainsäädännön³ vauhdittamaa kehitystä, jolla halutaan parantaa finanssitileihin liittyvää automaattista tietojenvaihtoa eri maiden kesken. FATCA-lainsäädäntö on ollut myös pohjana OECD:n yhteisen automaattisen tietojenvaihdon mallille sekä nyt käsiteltävinä oleville EU:n virka-apudirektiivin muutos ehdotuksille. Automaattinen tietojenvaihto itsessään on nähty merkityksellisenä keinona torjua rajat ylittäviä veropetoksia ja hillitä kansainvälistä veropakoa.

Lakiehdotukset ovat siis direktiiviin perustuvina välttämättömiä, ja ne on velvollisuus saattaa voimaan kansallisesti tämän vuoden loppuun mennessä. Valiokunta puoltaa sen vuoksi esitystä ja pitää yleisesti tärkeänä puuttua kansainväliseen veronkiertoon. FATCA-perusteinen tietojenvaihto antaa siihen aiempaa olennaisesti paremmat edellytykset. Muutoksilla voi olla myös veronkier-

-
- 1 Neuvoston direktiivi 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta, annettu 15.2.2011.
 - 2 Neuvoston direktiivi 2014/107/EU direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla, annettu 9.12.2014.
 - 3 The Hiring Incentives to Restore Employment Act (HIRE) -laki, joka sisältää aiemmin hylätyn The Foreign Account Tax Compliance Act -lakiehdotuksen (FATCA) säännökset.

Valiokunnan mietintö VaVM 15/2015 vp

toa ennalta ehkäisevä vaikutus, koska pankkialaisuus ei ole enää pätevä peruste kieltäytyä antamasta direktiivin edellyttämiä tietoja.

Valiokunnalla ei siis ole huomautettavaa esityksen sisältöön.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomioita siihen, että esitys on annettu vain noin kuukautta ennen kuin sen määräykset tulevat voimaan. Se jättää alan toimijoille kovin niukalti valmistautumisaikaa, kun otetaan huomioon, että Verohallinto voi antaa viralliset soveltamisohjeensa vasta lain voimaantulon jälkeen. Finanssiala on pitänyt myös muutoin toivottavana, että samaan päämäärään tähtäävät ja asiallisen kokonaisuuden muodostavat hankkeet FATCA, CRS ja virka-apudirektiivin muutos olisi valmisteltu yhtenäisesti. Se vähentäisi vaihteellisuudesta helposti aiheutuvia tulkintakysymyksiä ja päällekkäisen työn määrää.

Valiokunta kehottaa valtiovarainministeriötä kiinnittämään huomiota finanssialan esittämiin näkökohtiin ja riittävän oikeusturvan takeisiin. Tässä tapauksessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon se, että direktiivi on tullut voimaan jo vuosi sitten, 9.12.2014, ja sääntely itsessään on sen pohjalta tiedossa. Lisäksi sillä on vahva yhdenmukaisuus jo voimassa olevaan FATCA-sääntelyyn⁴, jota Verohallinto on ohjeistanut yksityiskohtaisesti. Lisäksi Verohallinto on jo valmistellut nyt käsiteltävään direktiiviin liittyvää tiedonkeruuta, ohjeistusta ja tietojenvaihtoa sekä informoinut ja kouluttanut siitä alustavasti myös finanssilaitoksia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 129/2015 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen.

Helsingissä 9.12.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
jäsen Susanna Huovinen sd
jäsen Kalle Jokinen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk

⁴ FATCA:a koskeva Suomen ja Yhdysvaltojen välinen valtiosopimus on tullut voimaan 2.3.2015 (HE 301/2014 vp — VaVM 40/2014 vp) ja Verohallinnon sitä koskeva 67-sivuinen soveltamisohje 15.4.2015 (Dn:o A57/200/2015)

Valiokunnan mietintö VaVM 15/2015 vp

jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sami Savio ps
jäsen Joakim Strand r
jäsen Kari Uotila vas
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Jari Ronkainen ps
varajäsen Eero Suutari kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen